

2 Korinti

Yai zézé ac.

¹ Anutuac ewa siŋ niŋjac Kristo Yesuac Méliméli ic waŋi ni Paulo zéma ninzéŋ ninzéŋ munanina Timoteo niri hénorinj Korinti ama areŋa yandaiguc kecžu zéma ic embac térya Akaia baec séc kecžu ionac momacnec kiwi yomi oénécmizic; ² Neŋaŋ Maŋgocnina Anutu zéma Miŋ Kewunina Yesu Kristo iorarunec ewa hia zéma luanéŋ onac muru he énécmimac.

³ Miŋ Kewunina Yesu Kristo iwac Maŋgocya Anutu mepésimiwiŋ. Inéŋ wésé niniŋjac Maŋgoc zéma qeri mebélac qebélac hénia hénia moczoŋ imuac Anutu kecanžac. ⁴ Inéŋ zéra waiya hénia héniaiguc qeri mebélac qebélac waŋ nénécmianžac. Waŋu neŋaŋ qeri mebélac qebélac Anutuac murunec meyinj iminéŋnec ic embac tosara zéra béra hénia héniaiguc kecžu imi bénzéŋnec qeri mebélac qebélac waŋ énécmiwiŋ. ⁵ Imi mia hénia yomuac niŋjac imuhuc zézua; Kristoac qenzenj manzenjnén neŋaŋ kekeciguc sécgéma hezac. Imuhucyanec qeri mebélac qebélacnén Kristoac murunec hama neŋaŋ muru qesalecgé nénécmizac hénia imuac niŋjac imuhuc zézua. ⁶ Nini zéra waiya mihicŋima kecanžiciguc imi onac qeri mebélac qebélac zéma aŋgén tiénécmimia warac niŋjac, waŋu nini qeri mebélac qebélac waŋ nénéc mimia warac kecanžiciguc imi acguc onac qeri mebélac qebélac niŋjac, qeri

mebélac qebélac iminéj onac muru ai meyu zéra béra nini mihicnjianziŋ imuhucya imi ini acguc hia bisiqatéj wamma naŋselimu. ⁷ Ini zéra waiya imuaru toroqema kecanzu ésécnec qeri mebélac qebélaciguc imuhucyanec wamma kecmu imi ni ninzua imuac niŋac niŋkinzéjnina onac muru hezac imi mimiŋzalia qahac.

⁸ Ninzéj ninzéj dacmuna hécnina, imi mia hénia yomuhuc niŋac, nini Asia baeciguc zéra waiya qahaiguc kecma éréyinj imi ini ménda nimmu niŋac ménda wanziŋ. Nalé imuaru zéra waiya yewéria sécnina ogicogicya qacninaiguc emma kilanzi nénécmiyu kekecninawac niŋkinzéj imi acguc waiyiŋ. ⁹ Humucac buŋa zétecgé nénécmimia zéma niŋni hélaguc waŋec, néj haka imuhuc hicŋi nénécmiyec imi mia nini neŋaoc ménda héiseli amuma humuc ic meqeli énécmianzac Anutu iwac muru sac héiseliwiŋ niŋac imuhuc hicŋi nénécmiyec. ¹⁰ Waŋu inéj mia humucac déc igucnec metecgé nénécmiyec. Waŋu toroqema metecgé nénécmimac. Waŋu muŋgucnec metecgé nénécmimac zéma iwac muru niŋkinzéjnina haianziŋ. ¹¹ Waŋu ini acguc toroqe nénécmima zéwelec wamma méra nénécmimu. Imi mia ic embac sasalanéj naŋgé nénécmima zéwelecgic ewa hiawac ai buŋa nénécmiyu iminéj ai meni, nonac niŋac wamma Anutu ewa hia ac wammimu.

¹² Nini baeciguc kecma haihaka wamma onac muru gen imi ogicogicyawac wamma Anutuac haka méndacma keŋhéi hahéi qahac hélacnec wamma baecac niŋtegic qinŋtegiciguc qahac, néj Anutuac ewa hiayaiguc héima namma ai meanziŋ

imi nonac ewa qeri solanja ninanéŋ héipuc waŋ nénécmizac. Waŋu nini imi imuac niŋni eeyaguc waŋjanzac. ¹³ Imi mia hénia yomuhuc niŋjac, Nini kiwi tosara qahac, néŋ ini hia olomma hia niŋtegičmuac séc imuhucya sac oénécmianziŋ. Ini niŋasaridacmu zéma niŋkewu waŋ énécmizua. ¹⁴ Ini hénianina bakianec sac niŋasarianzu imuac séc Miŋ Kewunina Yesuac nalé yandaiguc nini onac zézé ségiségigina wanni, ini acguc nonac zézé ségiséginina wammu.

¹⁵ Ni imi hélacnec niŋzéŋgéyi. Hénia imuac niŋjac onac muru walac hamaj zé niŋareŋgéyi. Imuhuc wamba ini hatac éréhécnec mériaŋginaguc wammu. ¹⁶ Hénaiguc keŋ inicma Makedonia baeciguc kemmaguc muŋguc Makedonia baec imuac nec onac muru liliŋgé hawa méli néju Yuda baeciguc kemmaŋ zé niŋ areŋgéyi. ¹⁷ Ini niŋgic ni sic saoc nimma hénia qahac imuhuc wanji tanec wanzac me séwinawac sinj méndacma eŋ hia hia qahac qahac zéma niŋareŋgéyi tanec wanzac me? ¹⁸ Anutu imi ménjé ménjéya qahac, imuac séciguc acna imi acguc hia zémaguc duŋa melella qahac ménda zémaŋ. ¹⁹ Ni zéma Siliwano* zéma Timoteo neneŋ Anutuac naŋa Yesu Kristo iwac hénia imi sucginaiguc zéau énécmiyiŋ. Waŋu inéŋ hia zéma qahac ménda zéyec. Imuac niŋjac iwac muru imi hia sac heanzac. ²⁰ Kristoac qeriaiguc imi Anutuac sisipac ac imi moczoŋ yanda hia zézéya. Imuac niŋjac nini iwac muru héima namma hélacnec zéma Anutu mepésimianziŋ. ²¹ Nini

* **1:19:** Roma ic eneŋ Silawac Siliwano zéaŋgic.

zéma ini momacnec Kristoac qeriaiguc meseli nénécmima halécnéj météré nénécmiyec imi mia Anutu. ²² Inéj mia eñeya qara asé kiwi ésécnec ewa qerininaiguc oma Uña Téréya nénécmiyec. Wañu Uña Téréya iminéj iwawai kecma hicnj nénécmimac imuac qérawia wanzac.

²³ Ac geriwaguc wañ énécmiwi niñac ni Korinti ama areña yandaiguc ménda hayi. Ac imi hélacnec zéza, Anutunéj qeri uñanawac héipucya wanzac. ²⁴ Ini ninzéj ninzéjiguc nañselima keczu imuac niñac, nini onac ninzéj ninzéj imuac galen keczin zéma ménda zéza, néj némecgena iguc ini ségiségigina mihicnjmu niñac, ai momacgina keczinj.

2

¹ Hénia imuac niñac, ni onaru munuguc ewa goronaguc ménda hamaj zé niñselizua. ² Ewa biric mihicnj énécmizuajuc, nenaoc ewa biric mihicnj miyi i qahac wañu, ic diminéj ewa hia mihicnj néñzac? ³ Ni kiwina imuhuc oénécmiyi imuac hénia imi onac muru hamaj nalé imuaru ewa hia mihicnj némmuac hezac ionac murunec ewa biric mihicnjwi niñac. Ni imi nuac ewa hianéj momac yanda onac ewa hia wammaç zéma niñkumuzu. ⁴ Ni qerina yéwériyu ewa goro wamma kecba kic masina sasala mayec imuac niñac kiwi imi oénécmiyi. Wañu imi mia yéwéri mihicnj énécmiman niñac qahac, néj onac siñna sasala késa keczua imi niñtegicmu niñac kiwi imi oénécmiyi.

Képésic waiwai.

⁵ Mérénéj mén̄ waŋu ewa biric hicñizaciguc imi, netecgéma ogicma zémaŋ zé ménda wanžua, néj zékan̄ zékan̄ zéwa, inéj imi nuacnec ménda mihicñizac, néj héraoriŋ moczoŋ yanda mihicñi énécmiyec tanec wanžac. ⁶ Sasalanéj ic imuhucywac zémindin̄ qemindin̄ wammigic nimba sécgézac. ⁷ Imuac niŋac néwécgeŋac képésicya waimima ewa qeria mebélacgégic. Ewa biric ogicogicyanéj hélanzimiwac niŋac. ⁸ Imuac zéwelec énécmizua, siŋ niŋmimanec keczu imi mewininigic seligimac. ⁹ Ni imi ini ackuažéc moczoŋ niŋtohoanžu me qahac imi batucgé nimmaŋ zéma kiwi imi oénécmiyi. ¹⁰ Ic méŋac mén̄ képésira waimigic ni imuhucyanec waimimaŋ. Képésic imuac me imuac waimizuaiguc waiwai hakana imi Kristoac kiwaiguc onac niŋac wawaŋa. ¹¹ Nini Biria miŋinawac niniŋ qambarja imuac qelaŋa ménda kecziŋ imuac niŋac Biria miŋinanéj ikoc waŋ nénécmiwac niŋac imuhuc wanžua.

Sisipac ac qeliawac ai ichéra.

¹² Ni Kristoac buŋa suruc hiabia zéau énécmiman̄ zé Troa amaiguc keŋi nalé imuaru Miŋ Kewuninanéj niŋnéju ai memeac saŋgulan̄ mén̄ auma naŋec. ¹³ Waŋu ni ninzéj ninzéj dacmuna Tito imi ménda mihicñiyi imuac niŋac nuac ewa qerina imi hia ménda mebélacgéyi, néj yaižézé ac waŋ énécmima Makedonia baeciguc keŋi.

¹⁴ Waŋu Anutu ewa hia ac wammiwiŋ, inéj nalé séc Kristoac qeriaiguc meseli nénécmiyu yaréiguc onogicanžiŋ. Waŋu Kristo niŋmimia

imuac héméja hiabianéj neŋaŋ murunec saima baec séc sécgéma keŋjanzac. ¹⁵ Hénia imi yomuhuc; Nini imi gési énécmimia zéma humucac buŋa ionac sucginaiguc momacnec Anutuac kiwaiguc Kristoac héméja wanziŋ. ¹⁶ Tuŋ méŋac muru héméja iminéj humucac buŋa tanec warju humuciguc onagica kemmac, néŋ tuŋ méŋac muru imi héméja iminéj kekecac buŋa waŋu kekeciguc onagica kemmac. Ic mérénéj ai buŋa imuac sécyə wammac? ¹⁷ Nini ic tosara éscenec soukiwa mihičiwiŋ zé wainjiguc doku haianzu éscenec Anutuac ackuažécnéj diwi qiliŋia ménda waŋanziŋ, néŋ nini imi Anutunéj méli nénécmiyu Anutuac kiwaiguc zéma Kristoac qeriaiguc qeri hélacnec zéau énécmianziŋ.

3

¹ Nini neŋaoc zénanjé amuwiŋ zé muŋguc hénima ac zéziŋ? Nini ic embac tosara éscenec zénanjé ac kiwi onac muru haini hamac me, onac murunec nonac muru kiwi imuhucya haigic hamac niŋ qesi énécmiwiŋac ménda hezac. Ini niŋgic imuac wambinjac hezac me? ² Eŋaoc mia kiwinina wanžu. Imi mia ewa qerininaiguc ooya. Ic embac momac yanda oloŋ nimmuac hezac. ³ Ini imi Kristoac kiwi héndéj héndéj kecgic héŋgaleŋ waŋ énécmima kecziŋ. Waŋu kiwi imi kirifi dokuyanéj ménda ooya, néŋ Anutu kekecyaguc iwac Uŋjanéj ooya. Waŋu Kiwi imi hoc hilanjaiguc ménda oyaneŋ ic embac ewa qerininanawac hilanjaiguc ooya.

⁴ Niŋkinzéjnina imuhucya Kristoac murunec imi Anutuac kiwaiguc késa kecziŋ. ⁵ Iwawai

imuac me imuac imi moczoŋ neŋaŋ murunec zéma neŋaoc sécnina hezac imuhuc ménda zéma nimbiŋ. Néŋ sécnina séc he nénécmizac imi Anutu arunec zéma nimbiŋ. ⁶ Inéŋ mia sisipac ac qelia imuac ai ic wambinj zé niŋkinzéjnina mihičiŋi nénécmiyec. Imi mia kiwiyanéŋnec qahac, néŋ Uŋayanéŋnec, kiwinéŋ nunuhumuanžac néŋ Uŋanéŋ kekec mihičiŋi nénécmianžac.

Sisipac ac qeliawac edamuya.

⁷ Kiwi hoc hilanjaiguc néndéŋgéma ooya, humuc mihičiŋi nénécmimia, imuac ai acguc edamuyaguc hayu Israel qelihéra ienen Moseac kic taneciguc imuac asaha hama héiyu, kecma qahac wawaŋa, imuac niŋac wamma héŋsosolima hémmuac séc qahac wanjec. ⁸ Uŋa téreyawac ai imi séc méŋ ogicma edamuyaguc ménda wammac me? ⁹ Képésicginaguc zétecgé nénécmimiawac ai imi edamuyaguc wanžaciguc, solanžaguc zénénécmimia imuac ai imi edamuya qesalecgéma mamaya wanžac! ¹⁰ Imi hénia yomuhuc niŋac imuhuc zézua; Edamuya ogicogicya méŋnéŋ hayu becnec edamuyaguc kerec imi mia mepé qepésiyaguc ménda wanžac. ¹¹ Kecma qahac wawaŋa imuhucyanéŋ edamuyaguc wanžaciguc heheseli heheya iminéŋ edamuya ogicma kuneŋnec wanžac.

¹² Nini imi niŋkumu imuhucyanaguc kecziŋ, imuac niŋac, bac yandi yandi qahac, haihaka wanjanžinj. ¹³ Mosenéŋ Israel qelihéra imi iwawai kecma qahac wawaŋa imuac tetecgia imi ménda héŋ sosolimu niŋac kereŋnén eŋeyə kic tanera hoturu amuma kerec. Wanju nini imi imuhuc

ménda waŋanžin. ¹⁴ Néŋ éréma deguc acguc imi eneŋ ewa seliseli waŋ énécmimia waŋu sisipac ac wahala oloŋ niŋanžu nalé imuaru kereŋ imi ménda augic heanžac. Waŋu kereŋ imi Kristoac qeriaiguc auyu mazac. ¹⁵ Waŋu érékecma deguc Moseac kiwi olonjanžu nalé imuac séc kerenj imi ewa qerigina hoturu énécmimaneč hezac. ¹⁶ Waŋu méŋnénę Miŋ Kewunina Yesuac muru melemma kemmac nalé imuaru mia kerenj imi aumimia wammac. ¹⁷ Miŋ Kewunina imi Uŋa keczac, imuac niŋac imuac me imuac Miŋ Kewuninawac Uŋa keczac imuaru mia qutuma keŋha wawaŋa hezac. ¹⁸ Neŋaŋ momac yanda imi kic tanecninaiguc kerenj qahac Miŋ Kewuninawac edamu imi wikiŋiguc hénžinj ésécnec héŋanžinj. Hénni Miŋ Kewuac Uŋanénę waŋ nénécmiyu iwac tanecac séc melemma edamuya décyä méŋac murunec emma méŋac muru kerenjanžinj.

4

Iwawai eeyagucnénę kewuc nomuŋ qeriaiguc hezac.

¹ Imuac niŋac Anutuac wésé niniŋiguc ai yomi késa kecziŋ imuac nini qeri mama ménda wanžinj. ² Néŋ Imuac gamu qeqe haka sasaŋgiaiguc wawaŋa imi waima diwi qiwiliŋ haka héŋacya mema Anutuac ackuažéc imi ménda mohosowiŋ, néŋ ac héla ʒéau énécmima Anutuac kiwaiguc icya icya ionac ewa qeriginanénę kétiŋkétiŋ waŋ énécmiyu niŋgesi nénécmimu niŋac neŋaoc mewinini amuanžinj. ³ Neŋaŋ buŋa suruc hiabia imi kerenjaguc

hezaciguc imi humucac buŋa ionac muru sac imuhuc hezac. ⁴ Ionac muru imi Anutuac kic tanera Kristoac buŋa suruc hiabia imuac edamuya imi ménda hémmu niјac baec yomuac baniara ginanéy ménda ninzéŋgáanžu ionac ewa qerigina hoturu énécmiyu keczu. ⁵ Hénia yomuhuc niјac ac imuhuc zéma mazua, Nini imi neŋaŋ niјac ménda zéau énécmianžin, néŋ Kristo Yesu imi momac yanda neŋaŋ Miŋ Kewu keczac imi zéma Yesuac niјac wamma nini onac weleŋ qeqe ic kecziŋ imi zéau énécmianžin. ⁶ Hénia imi yomuhuc; Siŋi tunumaŋ qeriaiguc asac mararaŋnéy qetagaliyu zéyec Anutu iminéy waŋ nénécmiyu Yesu Kristoac kic taneraiguc Anutuac edamuya niŋmimiawac asac mararaŋ hemizac iminéy neŋaŋ ewa qerininaiguc qetagali nénécmianžac. ⁷

⁷ Neŋaŋ imi iwawai eeyaguc imi zéic baecnéy memeya séwinina imuac qeriaiguc késa kecziŋ. Imi mia kuc yanda imi Anutuac muru hezac, néŋ neŋaŋ muru ménda hezac imi niŋtegicma kecbiŋ niјac imuhuc waŋ nénécmiyec. ⁸ Néwécnec néwécnec hélanži nénécmianžu, néŋ hézé hézézaya ménda waŋanžin. Kukuderec mihicni nénécmianžu, néŋ kucmama ménda waŋanžin. ⁹ Nunuhéi waŋ nénécmizu, néŋ ménda wai nénécmiyu kecanžin. Qenžanđé nénécmianžu, néŋ ménda birima qahac waŋanžin. ¹⁰ Imuhuc wamma séwininaiguc Yesuac humucyawac buŋa imi bisima kenni Yesuac kekecyawac buŋa aguc séwininaiguc hicŋitegiru hémmu. ¹¹ Imi mia Yesuac kekecnéy séwinina houhouyawac

⁷ 4:6: Hén 1:3

buŋa imuaru hicnjtegiru hémmu niŋac neŋaŋ
kekecninaguc nalé séc Yesuac niŋac wamma
humucac déciguc nonopocgic kerenjanziŋ.
12 Imuac humucnén̄ nonac muru ai meyu
kekecnéŋ̄ onac muru ai mezac. **13** Ni ninzéŋgéyi
imuac zéauyi[✳] imuhuc ooyawac hezac ésécnec,
nini ninzéŋ̄ ninzéŋ̄ac ewa qeri imuhucya késa
keczin̄, imuac niŋac nini acguc ninzéŋgéziŋ
imuac zéauziŋ̄. **14** Imi mia hénia yomuhuc
niŋac, Miŋ Kewunina Yesu meqelimiye inéŋ̄
mia Yesuguc nini acguc meqeli nénécmiyu
iniguc momacnec iwac wésiaiguc nambin̄ zéma
nintegicziŋ̄. **15** Imi hélacnec, nini imi Anutuac
ewa hiayanén̄ sécgé énécmiyu ic embac sasalanén̄
ewa hia ac zésaima keŋgic Anutuac muru
edamuya hemimac niŋac haihaka nina moczoŋ̄
yanda imi onac hia niŋac wamma meanziŋ̄.

16 Imuac nini qeri mama ménda wanziŋ̄. Séwi
icninanén̄ zazagima kenzac, néŋ̄ qeri icnina imi
naléya naléya qelmanec keŋanžac. **17** Hénia imi
yomuhuc; Nalé hotoŋ̄a dac meanziŋ̄ zéra béra
efefia iminéŋ̄ edamu yéwéria hehe seli heheya imi
mihicni nénécmimac. **18** Héhéŋ̄a imi hotoŋ̄a dac
hemac, néŋ̄ ménda héhéŋ̄a imi hehe seli hemac,
imuac mia nini imi kicninanén̄ héhéŋ̄awac séc
imuac qahac, néŋ̄ kicninanén̄ ménda héhéŋ̄a
imuac kic hihi wamma kecanziŋ̄.

5

Kurumeŋ̄ amaiguc tacyac wambij.

[✳] **4:13:** Leg 116:10

¹ Kic hihi wamma kecanziŋ̊ imuac hénia imi yomuhuc; Baec séwi halinina imi birima qahac waŋ̊u, ama méŋ̊ Anutunéŋ̊ menénéc mimia, méranéŋ̊ ménda memeya, ou kurumeŋ̊iguc hehe seli heheya he nénécmizac imi ninziŋ̊. ² Imi sac qahac hénia méŋ̊ imi yomuhuc; Nini séwi hali yomuac qeriaiguc yaiwisisiŋ̊ wamma kurumeŋ̊ac séwi ama héinénécmiyu mewiŋ̊ zé qerininanéŋ̊ késama mambéc kecziŋ̊. ³ Imuhuc héiwinjiguc, katanec ménda nanni ninicmu. ⁴ Hali yomuac qeriaiguc kecma bisi qatéŋ̊iguc yaiwisisiŋ̊ waŋ̊anziŋ̊ imi hetecgéwiŋ̊ niŋ̊ac qahac néŋ̊ imuac qahaiguc méŋ̊ qeliawac héini houhouyawac buŋ̊a imi kekecnéŋ̊ qécgémac niŋ̊ac imuhuc waŋ̊anziŋ̊. ⁵ Waŋ̊u Anutunéŋ̊ mia haka imi mihicŋ̊i nénécmima Uŋ̊a Téréya nénécmiyec. Waŋ̊u Uŋ̊a Téréya iminéŋ̊ haka tosara kecma hicŋ̊i nénécmimac imuac asé kiwi waŋ̊ nénécmizac.

⁶ Imuac niŋ̊ac nini baecac séwi halininaiguc kecanziŋ̊ nalé imuaru imi Miŋ̊ Kewunina ou keru nini lakec you neŋ̊acnec kecanziŋ̊ imi ninziŋ̊, néŋ̊ kileŋ̊ nalé séc niŋ̊kinzéŋ̊ninaguc kecanziŋ̊. ⁷ Imi mia nini kicninanéŋ̊ héhéja imuaru qahac, néŋ̊ ninzéŋ̊ ninzéŋ̊iguc kecanziŋ̊. ⁸ Nini niŋ̊kinzéŋ̊ninaguc, waŋ̊u efima séwiac ama hali imi waima ama héla imuaru kemma Miŋ̊ Kewuninaguc kecbiŋ̊ zé waŋ̊anziŋ̊. ⁹ Imuac nini kecbiŋ̊ me waima kembinjiguc, ségiségi mihicŋ̊i miwiŋ̊ zéma niŋ̊selima kecanziŋ̊. ¹⁰ Hénia imi mia yomuhuc, neŋ̊aj moczoŋ̊ yanda Kris-toac zégésigési tatac imuac wésiaiguc wininima

namma neñac neñac séwininaiguc kecma wawaŋ
meme hia me biria wanjŋ̤ imuac séc méndacma
bakia mewiŋ̤ac hezac.

Miŋ̤ Kewuac luae qeqe ai.

¹¹ Miŋ̤ Kewuninawac bac yandi yandi imuac
hénia niŋ̤tegicanzin̤, imuac niŋ̤ac ic embac tosara
zénaŋ̤gé énécmizin̤. Waŋu nini miŋ̤ séc Anutunéŋ̤
niŋ̤yacgé nénécmizac. Waŋu ini acguc ewa kétin̤
kétin̤ waŋ̤ énécmiyu niŋ̤yacgé nénécmizu zéma
niŋ̤kumuzuá. ¹² Nini muŋ̤guc neñaoc ménda
zénaŋ̤gé amuzin̤, néŋ̤ enjaoc nonac niŋ̤ac niŋ̤gic
zézé ségiségi ginaguc wammu niŋ̤ac nalé titiňa
méŋ̤ mihični énécmizin̤. Waŋu tosara ewa qe-
riac buŋ̤a niŋ̤ac qahac, néŋ̤ séwiac buŋ̤a niŋ̤ac
wamma meyac amuzu imi onac ac bakia hia
meleŋ̤ énécmimu. ¹³ Nini ewa soho kecziŋ̤iguc
imi Anutuac wamma imuhuc kecziŋ̤. Waŋu nini
ewanina hia kecziŋ̤iguc imi acguc onac niŋ̤ac
wamma imuhuc kecziŋ̤. ¹⁴ Momacgucnéŋ̤ momac
yanda neñaŋ̤ niŋ̤ac wamma humuyec. Imuac
niŋ̤ac neñaŋ̤ mocžon̤ humuiŋ̤ imi ninzéŋ̤ézuá.
Hénia imuac niŋ̤ac Kristoac goi héihéinéŋ̤ hinocgé
nénécmizac. ¹⁵ Waŋu kekecguc kecanziniŋ̤ neñaŋ̤
imi muŋ̤guc neñaŋ̤ niŋ̤ac wamma ménda kecbin̤,
néŋ̤ neñaŋ̤ niŋ̤ac humuma muŋ̤guc qelima yarec
iwac niŋ̤ac wamma kecbin̤ niŋ̤ac inéŋ̤ momac
yanda neñaŋ̤ niŋ̤ac humuyec.

¹⁶ Imuac degucmuanc ic méŋ̤ac méŋ̤ séwiya
hémma ménda nimbiŋ̤. Nini Kristo acguc séwiiguc
hémma niŋ̤i, néŋ̤ muŋ̤guc méŋ̤ imuhucyanec
ménda niŋ̤anžin̤. ¹⁷ Imuac ic méŋ̤néŋ̤ méŋ̤
Kristoac qeriaiguc kecžu imi ic qelia, wahala

imi kejfec, néj héjgic, qelia hazac. **18** Haka imuhucya imuhucya moczoj Anutuac murunec hicnjihicnjija. Inéj Kristoac qeriaiguc ewa momac mihicnj nénécmiyec. Wañu ewa momac mihicnj énécmimiawac ai buña qenénécmiyec. **19** Imi mia Anutunéj képésicnina imi ménda olomma Kristoac qeriaiguc ejeyaguc baec ic embac momac yanda ewa momac mihicnj nénécmiyec. Imuhuc wamma ewa momac mihicnj mihicnjyawac ackuažéc imi méraninaiguc hai nénécmiyec. **20** Hénia imuac niñac nini imi Kristoac kua meme ic wamma Anutunéj neñan kuanina mema zéwelec énécmizac ésécnec Kristoac nananiguc namma zéwelec énécmima yomuhuc énézéza, Anutuguc ewa momac wamma kecmu. **21** Anutunéj neñan imi Yesuac qeriaiguc Anutuac solan̄ dindinjawac buña wamma kecbin̄ niñac Kristo képésic méj ménda wañec, néj képésic ic tanec nimmiyec.*

6

1 Anutuguc momacnec ai meanzij nenenj énézéziñ, Anutuac ewa hia imi ej ménda késa kecmu. **2** Imuac Anutunéj yomuhuc zézac, Nalé nimba hezac* ✧ Ninžu, deguc imi nalé nimba hezac imi mia wanžac, ninžu, deguc imi aŋgēj titiac naléya wanžac! **3** Aininaiguc gocya mihicnjwu niñac nini haihaka qonzon tonjé énécmimia méj ménda hai énécmianžin. **4** Néj

* **5:21:** Me képésicac mulu. * **6:2:** Énepésimanjac séc wanžac. imuaru gezac qema niñénécmizua, wañu aŋgēj titiac naléiguc méra énécmizua. ✧ **6:2:** Yes 49:8

ainina meanziŋ séc Anutuac weleŋ qeqe ic keczinj
 zéma imuac séc neŋaocnec mewinini amuma
 yéwéri hénia hénia eŋeŋa yomuhucyaiguc
 naŋ selianziŋ, zéra waiya, yéwéri, waizalan,
⁵ nunuhéi, hésa ama, qewelonj waŋ nénécmimia,
 ai yanda, gau qeqe, yaka niŋ humuc, ⁶ météré
 amuma kekec, niniŋ ai, bisiqatéŋ wamma kekec,
 qambaŋtoho, Uŋaguc kekec, goi héihéi héla, ⁷ Ac
 héla zéma Anutuac kuha qeriaiguc kekec, kekec
⁸ edamuiguc me mema titiiguc, qac buŋa hia me
 biria, ic héla kecni ikoc ic zénénécmimia, ⁹ ic
 eŋomia tanec, néŋ ic qac buŋa ninaguc kecma, ic
 humumia tanecnéŋ kekecninaguc, haka biriawac
 bakia meziŋ tanecnéŋ ménda humuziŋ, ¹⁰ ewa
 biric kekec tanecnéŋ nalé séc ségiségininaguc,
 maqeŋeya tanec, néŋ sasala mériŋ mihicŋi
 énécmianziŋ, iwawai méŋ ménda késa keczinj
 tanecnéŋ iwawai moczoŋ yanda he nénécmizac.

¹¹ Korinti ic embac, kuanina imi efima auauya,
 imuac ewa qerina imi acguc onac auauyawac
 hezac. ¹² Nonac goi héihéinina imi moucmouc-
 gia qahac néŋ iminéŋ onac ewa qeriginaiguc
 mouc moucgiaawac hezac. ¹³ Ni nambérac hécná
 énézéanžua ésécnec énézézua imuac ini acguc
 eena héima ewa qerigina imi meyandigic mouc-
 moucgia imi qahac waŋu.

*Ic ninzéŋ ninzéŋgina qahac iniguc ewa koron
 koron ménda wammu.*

¹⁴ Solanj dindiŋa zéma héna ac logiloginéŋ
 dimuhuc séc éreréŋ wammaoc? Asac
 mararaŋ zéma siŋi tunumaŋnéŋ dimuhuc ala

waŋjamumaoc? Imuac niŋjac ini imi ménda ninzéŋgéanzu iniguc ewa koronkoron ménda wammu. ¹⁵ Kristo zéma Beliaru† iereŋ némaciguc ewa momac wammaoc? Ninzéŋ ninzéŋ icnéŋ ic méŋ ménda ninzéŋgéanzac i guc némac iwawai amunec qamunec wammaoc? ¹⁶ Anutuac ocmuŋ zéma baniara iereŋ némaciguc niŋni momacguc wammaoc? Anutunéŋ zéyec ésécnec neŋaŋ imi Anutu kekecyaguc iwac ocmuŋ kecziŋ. Imuac mia Anutunéŋ yomuhuc zéyec; Ni ionac sucginaiguc keŋha wamma i iniguc momacnec kecmaŋ, ni ionac Anutugina wamba ieneŋ nuac ic embachécna wammu. ¹⁷ Miŋ Kewunéŋ yomuhuc zézac, Imuac ini ionac murunec éréma héŋ héima kecmu. Waŋu iwawai sigiginawac buŋa qeqeya imi késa osi ménda wammu. Imuhuc waŋgic, neŋ héihéré énécmimaaŋ. ¹⁸ Neŋ onac maŋgoc waŋ énécmiwa ini nuac nambérac hécná wammu. Medac medac wandac wandac miŋinanéŋ imuhuc zézac. [◊]

7

¹ Ala sorochécna neŋaŋ imi sisipac ac zéma maziŋ imuhucyawac késa kecziŋ, imuac mia Anutuac bac yandi yandi wamma kecbin. Kecma kekec téreyá imi mesolajənimá séwinina zéma uŋaninawac haka biria hénihénia igucnec météré amuma kecbin.

Pauloac zézé ségiségiya.

† **6:15:** Beliaru imi Sacdaŋjac qara méŋ, qac imuac hénia imi Ikoc minjina. ◊ **6:16:** Lew 26:12, Yer 32:38, Ežk 37:27 ◊ **6:18:** 2Sa 7:14, 2Sa 7:8

² Ini ewa qerigina ménda anjéŋ tinénécmimu. Nini méŋac méŋ haka biria ménda waŋ énécmiyin. Méŋac méŋ ménda mebiri énécmiyin. Waŋu iwawaigina eŋ ménda onagirin. ³ Ni képésicgina zéhicnjimaŋ zé ac imuhuc ménda zézua. Bec zéyi ésécnec, nonac ewa qerininaiguc kecgic momacnec kecma momacnec humuwinj niŋac imuhuc énézézua. ⁴ Ni niŋkinzéŋgéma énézézua. Ni onac niŋ nimba zézé bipiginaguc waŋu qeri mebélac qebélac hakanéŋ sécgé néŋanžac. Waŋu zéra waiya hénia hénianinaiguc ségiséginéŋ qesalecgé néŋanžac.

⁵ Hénia imi yomuhuc; Nini Makedonia baeciguc hayinj nalé imuaru nonac séwinina imi tachiahiaru qahac keriŋ, néŋ hénia séra séc zéra waiya mihičniyin. Séŋgaŋgenjiguc tualefiscnéŋ, ewa qerininaiguc bac yandi yandinéŋ he nénécmiyec. ⁶ Néŋ Qeri mama wawaŋa qerinina mebélacgé nénécmianžac Anutu inéŋ mia Tito hayu qerinina mebélac nénécmiyec ⁷ Tito hayec imi sac qahac néŋ meseli wammigic meme seli onarunec mihičniyec imuac suruc wamma ini qerinéŋ késama mambéc kecanžu imi zéma, zésiacgina zéma, qeri singina nuac hezac imuac suruc momacnec waŋ némma qerina mebélacgé néŋu ségiségi wammanec waŋi. ⁸ Imi mia hénia yomuhuc niŋac, ni kiwina oénécmima niŋywéri mihični énécmiyi imuac nimbiri amuyi. Néŋ kiwi iminéŋ nalé hotonja dac sac niŋywéri mihični énécmiyec imi niŋasarima deguc imi ménda nimbiri amuzua. ⁹ Ni deguc ségiségi wanžua imi mia niŋywéri mihični énécmiyi imuac niŋac

qahac, néj niŋyéwéri ginanéj énepésima kej onoporu ewa hakagina meleŋic hénia imuac niŋjac mia. Ini Anutuac ewa sinjiguc niŋyéwérígic imuac niŋjac kiwi nonac murunecnéj hénia méŋjac méŋiguc haka méŋjac ménj ménda mebiri énécmiyec. ¹⁰ Anutuac ewa sinjiguc niŋyéwéri waŋjanziŋ imi kecma ménda nimbiri amuwij. Niŋyéwéri imuhucyanéj ewa hakanina hainetec mihičjima aŋgén titiiguc nonagicma keŋjanzac. Waŋu baecac niŋyéwéri imuhucyanéj humuc mihičji nénécmianzac. ¹¹ Héngic, Anutuac ewa sinjiguc niŋyéwéríma kekec imi yewéri qeriaiguc eŋaŋ héniaqina qitiric zéáumu niŋjac ewa qeriginaiguc wésé polaŋ dimuhucya, zésolanji amuamuya dimuhucya, qerigina kétiŋkétiŋ dimuhucya, bac yandi yandi dimuhucya, qerinéj késama mambéc kekec dimuhucya, qeri siŋ dimuhucya, zémindiŋi qemindiŋi dimuhucya mihičji énécmiyec. ¹² Imuac kiwi oénécmiyi imi ic ménj képésic waŋec me ic ménj képésic eŋ wammimia iorac niŋjac qahac, néj qeri singinanéj Anutuac kiwaiguc onac muru hicnj énécmimac niŋjac oénécmiyi. ¹³ Waŋu ai imuacnec nini héibélac qéibélac waŋ nénécmimia wanziŋ.

Waŋu Titoac qeri uŋjanéj onac niŋjac wamma qeri bénzéj mihičjiye. Imuac niŋjac ewa qerina mebélac gégéya imuac qahaiguc toroqema iwac ségiségi niŋjac nini ségiségi wammanec wamma kecziŋ. ¹⁴ Ackuažéc énázéyiŋ imi moczoŋ héla wanzac ésécnec Tito ézéma meyac énécmiyi imi acguc ac héla wanzac, imuac niŋ ni onac ac suruc ézéma meyac énécmiyyiguc imuac gamuna

ménda ninzua. ¹⁵ Ini moczoŋ bac yandi yandi wamma zénéŋ hirihiři wamma héihérē mima ara niŋtoho wammigic imuac niŋ qelima ewa qeriyaneŋ onac muru moczoŋ kendaczac. ¹⁶ Ni solajaneč niŋkinzéŋgé énécmizua imuac niŋac ségiségi wanžua.

8

Haihulac haka.

¹ Ninzéŋ ninzéŋ dacmuna hécnā Anutunéŋ Makedonia hénaorij goi héihéiya qeénécmiyec imi ini nimmu niŋac wanžua. ² Zéra waiyawac manam batuc kuneŋ yandaiguc ségiségigina qesalecgé énécmima mayu maqeqe osiqosiyraiguc kileŋ haihulac wamma halengina kuneŋ yanda aleŋ aleŋ késama haigic. ³ Ni héipuc ac wamma zéau énécmizua, ieneŋ hia wammuac séc haleŋ hai énécmima eŋaŋ ewa sinjina méndacma sécgina ogicma hai énécmigic. ⁴ Ieneŋ imi ic embac téréya tosara weleŋ qeénécmima haleŋ hai énécmimiawac ai imuaru toroqewinj zé niŋénécmiwiŋ niŋac hélacnec zéwelec néncémigic. ⁵ Kic hihi wanjiŋ imuacnec sac qahac néŋ toroqema ieneŋ walac eŋaŋ kekecgina Miŋ Kewuninawac muru haimigic, wanju imuhucyanec Anutuac ewa sinjiguc nonac muru hai néncémigic. ⁶ Titonéŋ bec sucginaiguc ai imi héniyec imuac niŋac ewa hiawac haleŋ ai imi meyacgémá metecgémac niŋac zénanđé mizinj. ⁷ Ini ninzéŋ ninzéŋ zéma ackuažécgina zéma niniŋgina zéma wésé polaŋgina zéma goinina héianžu ai imuhucya moczoŋiguc séc méŋ ogicma

wamma meanzu ésécnec ewa hiawac halej haihai aiiguc acguc imuhuc séc méj ogicma wamma memu.

⁸ Ni zéseli énécmima ménda zéza, néj onac singina iminéj hélacnec me qahac imi tosara ionac wésé polaŋ hakaginaguc haiséséc wamma ningésima keczua. ⁹ Imi mia hénia yomuhuc niŋac imuhuc zéma mayi; Miŋ Kewunina Yesu Kristoac ewa hiyawawac haka yomi ini ninžu. Inéj eŋeyə maqeqeya néjnec ini sécgina séc wamma kecmu niŋac eŋeyə saméj bipiyaguc kerec, néj onac niŋac maqeqeya waŋec. ¹⁰ Ai imuac mia nininjna zéwa ningic iminéj naŋjé énécmimac. Ini yawuŋ emumuac walac ai imi hénima megic. Waŋu imi sac qahac ini imuac muŋguc wammaŋ zé ewa singina he énécmiyec. ¹¹ Imuac ai imi mema medacmu. Waŋu wésé polaŋgina he énécmizac séc, iwawaigina he énécmizac séc méndacma wamma medacmu. ¹² Wammuac singina he énécmizaciguc, iwawai he énécmizac séc haigic memeyawac séc wamma, waŋu ménda he énécmizac igucnec imi ménda memeya wamma. ¹³ Imi mia tosara meefi énécmima ini meyewéri énécmimaŋ niŋac qahac, néj séc érérénj waŋu kecmu niŋac. ¹⁴ Onac saméŋaginanéj ionac mété qététaŋginawac, imuhucyanec ionac saméŋaginanéj onac séc mété qététaŋginawac haigic keŋha waŋu, séc érérénj nec hiabia wamma. ¹⁵ Imuac mia yomuhuc ooyawawac hezac, sasala tocgégic imi eneŋ saméŋa ginaguc ménda waŋgic. Waŋu komodia tocgégic imi eneŋ acguc mété qététaŋ ginaguc ménda waŋgic.

Tito Korinti ama areŋ yandaiguc mélimiyec.

16 (16a) Onac niŋac wamma wésé polaŋ nenamuru henénzac imuhucyanec Anutunéŋ Titoac ewa qeriaiguc momacnec haimiyec. **17** Miyu inéŋ nonac zénaŋgé ac késayec imi sac qahac, néŋ wésé polaŋ hemiyecac deguc kuneŋnec ogicma hemiyu eŋeyə ewa siŋ méndacma onac muru kemmaŋ zé kenzac imuac niŋac **(16b)** Anutu ewa hia ac wammizua. **18** Ninzéŋ ninzéŋ dacmuna mén i guc momacnec mélini hazac. Waŋu inéŋ mia buŋa suruc hiabia zéau énécmima hénaoriŋ tuŋa tuŋa ionac sucginaiguc qac buŋayaguc waŋanžac. **19** Imi sac qahac, nini Miŋ Kewuninawac edamuyawac niŋac zéma nonac ewa siŋ héla imi énézéyu hémmu niŋac zéma ewa hiawac haleŋ ai meni ic imi momacnec keŋha wammac niŋac hénaoriŋ tuŋa tuŋa iener gésimima kumugic. **20** Nini imi haleŋ kuneŋ yanda nonac méraninaiguc haigic galenŋéanžiŋ ai imuac ménjnéŋ mén zébiri nénécmiwac niŋ técnina nimma kecanžiŋ. **21** Hénia imi yomuhuc, nini Miŋ Kewuninawac kiwaiguc sac qahac, néŋ ic embac ionac kicginaiguc momacnec haka hiabia wambin zé, técnina nimma kecbiŋ zé wanžiŋ. **22** Waŋu iriguc momacnec ninzéŋ ninzéŋ dacmuna mén mélini keŋec. Iwac mia héŋgésima niŋni, ic imi ai sasala imuac wésé polaŋaguc kerec. Waŋu deguc imi onac niŋu ewa qeriaiguc niŋkinzéŋ kuneŋ yanda hicŋimiyu, wésé polaŋ imi ogicma kuneŋ yanda ai imi memaŋ zé wanžac. **23** Titoac zéwa niŋgic, inéŋ onac weleŋ qeqe ainaiguc mérana zéma ai momacna wanžac, waŋu ninzéŋ

ninžéŋ dacmuna éréhécna niјac žéwa, iereŋ imi hénioriŋ tuŋa tuŋa ionac méliméli ic éréhécgina žéma Kristoac edamuya wanžaoc. ²⁴ Imuac niјac ini imi hénioriŋ tuŋa tuŋa ionac kicginaiguc eŋaj siŋginawac héla žéma žézé bipi ac waŋ énécmiyiŋ imuac hénia imi eŋaj haihaka ginaiguc haima ic haréwéc ionac mewinini énécmigic hémmu.

9

¹ (2a) Ni onac wésé polaŋ imi ninžua hénia imuac niјac ⁽¹⁾ ic embac téreyá welen qéénécmimiawac kiwi munjuc oénécmimaŋ žé nimba hénia qahac wanžac. ² (2b) Ni onac niŋ wamma Makedonia ic embac énézéma Akaia baeciguc imi yawuŋ emumuac bec žérén qérén wandacgic žéma onac mepési énécmiyiŋ. Waŋu imuhuc énézéwa onac wésé polanginanéŋ ic embac héla yanda ewa qerigina meefi énécmiyec. ³ Waŋu mepési énécmima ac žéyi iminéŋ héla qahac ménda wammac, néŋ žéyi ésécnec žérén qérén wandacmu niјac ic imi méli énécmiyi. ⁴ Qahac waŋu, Makedonia ic embac ienen niguc momacnec kemma ini žérén qérén ménda wamma kecgic inicmuiguc ini sac qahac, néŋ nini momacnec ninžéŋgéma kerin̄ imuac mia gamunéŋ qacninaiguc embac niјac. ⁵ Imuac ni ninžéŋ ninžéŋ dacmuna ini meefi énécmiwa walac walac onac muru hama ewa hiawac haleŋ becnec haiwiŋ žé ac žikima žégic imi nalé ménda ducŋiyunec žérénqérén wandacmu žéma žénaŋgé énécmimu iminéŋ hia žéma niŋi. Imuhuc žérén qérén wamma tocögogic žéhinociguc qahac, néŋ ewa hiawac haleŋ héla wammac.

Héla sasala mihic̄jiwiŋ zé gocmia nétéréma qesagic.

⁶ Aŋgétima komocdia héihimic wammu imi eneŋ komocdia metocgomu, néŋ nétéréma sasala héihimic wammu imi eneŋ sasala metocgomuac hezac. ⁷ Niŋgiq qeriginaiguc hezac imuac séc méndacma haimu, néŋ aŋgétitiginaguc me zéhinociguc ménda haimu. Anutunéŋ ewa hia nimma haianz̄u ionac siŋgina niŋanzac. ⁸ Imi mia nalé séc ai hiabia imuac me imuac sécginaiguc wamma nétéréma memu niŋac Anutu imi ewa hiawac buŋa hénia hénia hia qesalecgé énécmimacac kuha hemizac. ⁹ Ac kiwi yomuhuc hezac; inéŋ séc qema méndémma ic maqegeya énécmianzac. Waŋu iwac solaŋ dindiŋawac haka imi nalé tetecgia qahac hemac.[☆] ¹⁰ Héi himicanz̄u ionac muru wariha zéma neneac buŋa momacnec énécmianzac inéŋ iwawai mesai énécmima wariha énécmima imuhyucyanec onac solaŋ dindiŋawac haka imuac héla momacnec toroqe énécmimac. ¹¹ Ini héra hénihéniaiguc mesécgé énécmiyu haka hénihéniaiguc sese kuneŋ yanda hai énécmigic, eŋaj haihulac haka imuac hélanéŋ ai meni ic embac ieneŋ Anutu ewa hia ac ézému. ¹² Welen qeqe ai iminéŋ ic embac téreyá tosara iwawai imuac me imuac hocgic mihic̄ni énécmianzac. Waŋu imi sac qahac, haka iminéŋ ewa hia kuneŋ yanda Anutu qesalecgé mianzac. ¹³ Weleŋ qeqe ai iminéŋ héipuc waŋ énécmiyu, Kristoac buŋa suruc hiabia imi hélacnec zéauma niŋtoho wamma, Yerusalem hénorinj zéma ic embac tosara ewa hiawac haleŋ haihulac yandanec

[☆] 9:9: Leg 112:9

welen qeénécmigic, hémma ic embac ieneŋ Anutu mepésimianzu. ¹⁴ Imuac ieneŋ acguc onac niŋac zéwelec ai mema Anutuac ewa hiaya ogicogira qacginaiguc he énécmizac imuac niŋac onac niŋ wamma kecanzu. ¹⁵ Iwac sese imi acninanéŋ zézéyawac séc qahac, imuac niŋac Anutu ewa hia wammizinj.

10

Paulonéŋ aiya niŋac saiwa acya énézéyec.

¹ Iniguc aŋamma kecanzua imuaru memaamuma kecanzua, néŋ wai énécmima lakec kecanzua imuaru imi zénéŋ hirihiri qahac ac énézéanzu Paulo ni nenaoc deguc imi Kristoac memaamuma kekecac haka zéma gum bénzénzéŋ hakaiguc namma zéwelec waŋ énécmizua. ² Nini séwiac siŋiguc namma haihaka waŋanziŋ zéma nimbiri nénécmianzu imi onac ac selianec énézémaŋac hezac. Waŋu onacmuru hama imuac séciguc meefima ménda zémaŋ zé zéwelec énécmizua. ³ Nini séwiiguc kecanziŋ imi hélacnec, néŋ séwiac nanaŋiguc yaré ménda qeanziŋ. ⁴ Yaréninacwac tewi ʐakoŋ imi séwi igucnec qahac, néŋ Anutuac kuhanéŋ raragina selia quwuc muwura tianziŋ. ⁵ Waŋu ac zéen zémaya imi zéhézéŋgéma iwawai Anutuac ninij qetalima emma nanzac imi qeni maanzac, waŋu Kristo niŋtoho wammimu niŋac niniŋgina hénia hénia imi ʐiki sipacgé énécmianziŋ. ⁶ Niŋ tohotoho hakaginanéŋ hélaguc wandaru acqeqe haka tosara zémindiŋi qemidiŋi wambinj zé zéréŋ qéréŋ wamma kecziŋ.

⁷ Ini imi séwiiguc sac ninicgési waŋ nénécmianzu. Ic ménjnéŋ eŋeyaoc Kristoac buŋa kecanzāc imuac niŋkinzéŋ gézaciguc eŋeya ésécnec nini acguc Kristoac buŋa kecanzīŋ imi ewa qerianéŋ muŋguc nimma niŋtegicmac.

⁸ Qac buŋa Miŋ Kewuninanéŋ nénécmiyec imi hézéŋgé énécmiwiŋ niŋac qahac, néŋ meyac kumu énécmiwiŋ niŋac nénécmiyec imuac niŋac ni imuac komora méŋ ogicma meyacamuma zémaŋiguc gamuna ménda nimmaŋ. ⁹ Ni kiwi o énécmima memeteric waŋ énécmimaiŋ zé wanzua éséc nimbu niŋac. ¹⁰ Ic tosara ieneŋ yomuhuc zéanzu, iwac kiwiya imi yewéria zéma kuhagucnáŋ eŋeya hama ninicmaciguc qeka meka wamma ac hiabia ménda zéanzāc. ¹¹ Ic imuhucya imi eneŋ yomuhuc niŋtegicmu; Nini imuaru kemma iniguc momacnec kecbiŋ nalé imuaru imi iniguc ménda kecma kiwiiguc oma zézíŋ ésécnec haihaka imuhucya hélacnec wambinj.

¹² Nini imi tosara eŋaŋ meyacamuma zéanzu iniguc haiséséc wamma niŋgési amuwiŋac séc qahac, néŋ ieneŋ eŋawunec haiséséc waŋamuma héngési waŋamuanzu imuac ionac nimba niŋtegic qinqtegicgina ménda he énécmizac. ¹³ Nini imi sécnina ogicma ménda meyac amuwiŋ, néŋ Anutunéŋ miŋ séc méndéŋ nénécmiyec nanaŋ imuhucgen tima kecbiŋ. Imuhuc wamma kec keczu imuac séc ai mewiŋ zé haréyiŋ.[☆] ¹⁴ Nini imi méréc mérécginawac Kristoac buŋa suruc hiabia énézéwiŋ zé walac walac hayin, imuac

[☆] **10:13:** Mél 18

niŋac nini onac muru hayin nalé imuaru imi nanaŋ ninawac séc imi ogicma ménda hayin. ¹⁵ Nini imi tosara ionac ai memeiguc héima namma sécnina ogicma ménda meyac amuzin, néŋ ninzéŋ ninzéŋgina yandima kemmac séc sucginaiguc nonac ai memeac titiŋa imi nétéréma kuneŋ yanda wammač zéma imuac niŋkumuma kecziŋ. ¹⁶ Imi mia tosara ionac ai buŋaiguc namma bec mihicnjigic imuaru héima ménda meyac amuwiŋ, néŋ onac baecgina hezac imuac andiaiguc ogicma kemma buŋa suruc hiabia imi énézéwiŋ zé imuhuc wamma kecanziŋ. ¹⁷ Zézé ségiségi wambin zé Minninawac qeriaiguc zézé ségiségi wammu. ¹⁸ Méŋ ejeyawac mepési amumac imi héipucyaguc qahac, néŋ Minninanéŋ mepésimimac iminéŋ héipucyaguc wanzac.

11

Paulo zéma Yesuac Méliméli ic ikora.

¹ Hakana qelaŋa dac imuac ewaginanéŋ naŋé némma niŋkeczu zéma niŋkumuzu. Ohecgina mezua, bisiqatéŋ waŋ néŋgic! ² Ni Anutuac qeri siŋiguc onac niŋac qeri siŋ ninzua. Ni ini embac seraŋa solanä ésécnec Kristoac muru onopocmanj zé zammaréŋiguc iwac buŋa qeénécmizua. ³ Mokoleŋnéŋ diwi qiwiliŋaiguc Ewa imi ikoc wammiyec ésécnec onac niniŋ solanä zéma niniŋ hélä Kristoac muru héikumugic heyec imuacnec héŋacya mema néŋgacma ewa qeriginanéŋ zapí qeqeya wambac niŋac. ⁴ Imi mia hénia yomuhuc niŋac imuhuc zéma mazua, Méjnéŋ méŋ hama

[◊] **10:17:** Yer 9:24

Yesuac hénia zéau énécmiyiŋ imi qahac, néŋ hénia mén̄ zéau énécmizac me Uŋa megic imi qahac, néŋ uŋa mén̄ énécmizac me buŋa suruc hiabia niŋgič imi qahac, néŋ méŋac énécmizaciguc nalé imuaru imi ini gum bénzénzéŋ wamma gezacgina hia haianžu. ⁵ Yesuac Méliméli ic kunej kunej iniguc haiséséc wamma hémma nimba ewa bacginu ménda keczua. ⁶ Hélacnec, ni acna imi hiabianec ménda zéanžua, néŋ ninijna imi imuhuc qahac, héniana imi ic embac momac yanda sucginaiguc héna hénia héniaiguc mewinini énécmiwa nin-daczu.

⁷ Ni eŋaŋ Meyac énécmima nenaoc memaa-muma Anutuac buŋa suruc hiabia boŋ tegic zéau énécmima képésicna mihičnjizu me? ⁸ Ni welej qeénécmiman̄ zé wamma hénioriŋ tuŋa tuŋa tosara ienej méra néŋgič mema kowu neyi gezaj. ⁹ Ni iniguc kecma iwawai méŋac mén̄ osima keri nalé imuaru méŋac mén̄ yewéri ménda mihični miyi. Imi mia ninzéŋ ninzéŋ dacmuna tosara Makedonia igucnec hagic imi eneŋ iwawai ménda henéŋec imi mema hama néŋgič. Ni héna hénia héniaiguc yewéri ménda mihični énécmiman̄ zé galeŋ mema keri, waŋu toroqema imuhuc wamma kecman̄. ¹⁰ Kristoac ac héla ewa qerinaiguc hezac imuac niŋac Akaia baeciguc imuhucyanec mepé qepési acna zéma mazua imi ewa qerinaiguc hezac imi méŋnéŋ menéŋqe némmacac séc qahac. ¹¹ Hénia némac niŋac imuhuc zézua? Goigina ménda héima imuhuc zézua me? Imuhuc qahac, Anutunéŋ ninzac.

¹² Ic tosia eneŋ niniguc séc éréréŋ keczu zéma ninjénécmimu niŋac mepési amuwiŋ zé nalé titiŋa mihičijiwíŋ zé waŋanžu, néŋ ionac nalé titiŋa imi netecgémaj niŋac ni imi waŋanžua. Waŋu imuac toroqema wammaŋ. ¹³ Ic imuhucya imi Yesuac Méliméli ic ikora zéma ai ic ikora. Ieneŋ imi Kristo Yesuac Méliméli ic tanec héiyon baiyon wamma kecanžu. ¹⁴ Imi mia haka méréra qahac. Biria minjina acguc edamuya kua meme uŋa tanec héiyon baiyon wamma kecanžac. ¹⁵ Imuac niŋac Biria minjinawac ai ichéra imi eneŋ acguc eŋaoc solan dindiŋawac ai ic tanec héiyon baiyon wamma kecanžu. Imi mia haka welicwelicgia qahac. Ieneŋ imi tetecgiaiguc wawaŋ memegina biria imuac bakia séc éréréŋnec késamu.

Paoloac kekec zérabéraya.

¹⁶ Ni muŋguc énézézua, méŋnénéŋ méŋ nuac nimma ic qelaŋa ménda zéma nimmac. Waŋu imuhuc ninžaciguc, qelaŋa éséc hia niŋnénju ni acguc komodia mepési amumaŋ. ¹⁷ Ac zézua imi Miŋ Kewuninawac ewa sinjiguc ménda namma zézua, néŋ haka qelaŋaiguc namma meefima mepési amuzua. ¹⁸ Ic sasala ieneŋ séwiiguc héima namma mepési amuanžu imuac ni acguc mepési amumaŋ. ¹⁹ Imi mia hénia yomuhuc niŋ imuhuc zézua, ini eŋaoc niŋgic niŋtegic qin̄tegic ginaguc waŋuguc kileŋ ic qelaŋa tosara ségiségi wamma ewaginanéŋ doŋgé énécmianžu. ²⁰ Imuacnec sac qahac, néŋ méŋnénéŋ hésa ic éséc énépésizac me, kinecqinecyá ésécnec énépésizac me, iwawaigina onagiczac me, meyac amuzac me, huluŋ ginaiguc onotozaciguc qeriginanéŋ hia

dongé mianzu. ²¹ Ni imuhucya me imuhucyawac qeka meka téngéj kerin imuac gamuna bisima zéauzua. Néj Méjnén iwawai méjäc meefima meyac amumaciguc, ni acguc qelaña ésécnec meefi amuma hia zémañ. ²² Ienej Hebiraio ic? Ni acguc. Ienej Israel ic? Ni acguc. Ienej Abarahamac qelihéra? Ni acguc. ²³ Ienej Kristoac ai ic? Qelañ ésécnec zéza. Ni onogicma iwac ai ic héla keczua. Ai kunen yanda onogicma meyi, hésa ic hatac sasala onogicma keri, hihilocnéj nugic qétéya imi olommañac séc qahac, nalé momacguc momacguc humucac déciguc kerenji. ²⁴ Yuda ic enej hihilocnéj hatac 5 nugic. Nugic séc, 40 igucnec 1 auma 39 séc nugic. ²⁵ Hatac 3 aribambanéj nugic, hatac 1 hocnéj gilima nugic, hatac 3 kondujiguc zéic biriyec, wañu siñi kaiwe momacguc kondujnéj huanéju keri. ²⁶ Héna gowogowoiguc haka yomuhucya hicnjinéjec, doku téfara zérabéra, kowu nene, nena ic embac, ic enia, ama areña yanda, baec kisia, konduj, wañu dacmuna ikora, imuac qeraiaguc séc, yewéri mihicnjyi. ²⁷ Wañu kucqeqe ai zéma qenzen manzen, siñi sasala gau qeqe, yaka niñ humuc, doku niñac déménna qañgararan qeqeya, nene qahac kekec, sañgena zéma séwi usu qahac imuac séciguc zéma ²⁸ wañu imuac qahaiguc méj hezac imi naléya naléya hénorin tuña tuña héngaleñ wañ énécmiwa yeweria kunen yandanéj hélanzi néjanzac. ²⁹ Sucginaiguc méjnén qeka meka wañu ni acguc qeka meka ménda wañanza me? Sucginaiguc méjäc méj wammigic qonizonton géyu ni acguc ewa biricna

geriwaguc ménda waŋ néŋanžac me?

³⁰ Kileŋ meyac amumaŋac hezaciguc, iwawai qekamekana mewininianžac imuac mia meyacmaŋ. ³¹ Miŋ Kewunina Yesuac Maŋgocya, nalé tetecgia qahac mepé qepési waŋmimiawac hezac inéŋ mia ni ikoc ac ménda zéanžua imi ninžac. ³² Damasiko ama areŋa yandaiguc ic kewu Areta iwac baec galeŋa méŋnén̄ ni népésimaŋ zé ichéra énézéyu ama yanda imuaru awima kecgic. ³³ Néŋ alahécna eneŋ ni neŋen̄ yandaiguc tinémma ama areŋa yanda imuac demin̄ gouŋa igucnec hésaiguc tikologic hiŋgacma baec galeŋ iwac mériä igucnec néŋgari.

12

Paulonéŋ tiliŋ tiliŋiguc héj̄ec.

¹ Ac haréŋa tanec wanzac, néŋ kileŋ meyac amuma zémaŋac hezac. Imuac Uŋjawac haka Miŋ Kewuninanéŋ nézéyu héni imi zéma ac zéauma nézéyec imuac zéwa niŋgic. ² Ni Kristoac ic méŋ ninžua. Ic imi Uŋjanéŋ wagiru kurumen̄ qétéya 3 imuaru emma mayec. Mama keru yawuŋ 14 bec tecgézac. (Nalé imuaru inéŋ séwi qeriaiguc kerec me imuac sén̄ganjen̄iguc kerec imi ni ménda ninžua, néŋ Anutunéŋ ninžac.) ³ Ni ic yomuhucya ninžua, (inéŋ séwi qeriaiguc kerec me imuac sén̄ganjen̄iguc kerec imi ni ménda ninžua, néŋ Anutunéŋ ninžac.) ⁴ I imi baec hafi zepaya qahac imuaru wagiru kemma ac zémamacac séc qahac imuhucya niŋec. Ic méŋ humuma houmacac hezac méŋnén̄ ac imi muŋguc zémamacac niŋ ménda zémimia. ⁵ Ni ic imuhucyawac hia meyacmiman̄,

néj nena imi qeka mekanawac ménda zéma méjäc mémepési amumañac séc qahac. ⁶ Ni ac héla sac zémañ, imuac niñac mepési amumañ zé wammañiguc imi qelaña ménda wammañ. Néj méjnénéj niñu haihakana iguc héñec me kuana igucnec niñec imi ogicma ic hiabia zéma niñnémbac niñac zémañ zé osizua. ⁷ Uñjawac iwawai hénia hénia meaunéñec imuac nimba eñeja yanda wañançac. Imuac niñac ni sécna ogicma meyac amuwi niñac séwinaiguc waiya, qara Biria miñinawac kua meme uña hainéñec. Imi mia sécna ogicma ménda meyac amumañ niñac yéwéri mihicñi némmañ zé imuhuc hainéñec. ⁸ Wañu yéwéri imi wainémmac niñac Miñ Kewu zéweleç wammima kecbla hatac haréwéc wañec. ⁹ Wañu ac yomuhuc nézéyec, kucnanéj qeka mekagaiguc mesolañaniançac imuac niñac ewa hiananéj sécgé génçac. Imuac niñ ni Kristoac kuhanéj nuaru henémmac niñac ségiségi wamma qeka mekanawac nimba eñu Anutu zéhiaru mimaj. ¹⁰ Qekameka mihicñianzua séc kucnaguc wañançua imuac niñ, ni Kristoac wamma qeka mekana zéma mematiti ac zéma ai yanda zéma, nunesi zéma yéwéri mihicñianzua séc ségiségi wañançua.

Paulonéj ic enia ionac ai ic buñia qemimia wañec.

¹¹ Ni qelaña wançua, néj ini hinocgé néñgic imuhuc wançua. Enej meyac némmuac hezac. Ni ic ejomia, néj Yesuac Méliméli ic eñeja yanda iniguc haiséséc wamma hémba ni ewac bacginu ménda keczua. ¹² Ni onac sucginaiguc gum

bénzénzéŋ kuneŋ yandaiguc sésécac haka méréra zéma haka welic welicgia zéma ai kuhaiguc wamma mewa iminéŋ Yesuac méliméli ic héla keczua imuac asé kiwiya waŋ nénzac. ¹³ Yéwéri ménda mihicŋi énécmiyi képésicna imi sac waima haka tosara méŋac méŋ ninjac ménda nim-biri némmu, néŋ weleŋ qeénécmiwa onac muru hénaoriŋ tosia ionac séc ménda wawaŋa méŋ he énécmizac me? ¹⁴ Ninzu, onac muru hamaŋ zé zéréŋqérén wamba deguc hatac haréwéc wanzac, néŋ yéwéri méŋ ménda mihicŋi énécmimanj. Ni onac iwawaigina niŋac qahac, néŋ eŋaŋ niŋac wamma zéwelec énécmizua. Nambérac eneŋ neŋgoc maŋgoc ginawac iwawai hofiguc haiyic heyu emmacac ménda hezac, néŋ neŋgoc maŋgoc eŋaoc nambérac hécginaŋwac wamma imuhuc wammuac hezac. ¹⁵ Ni mia kekec uŋaginanéŋ hiarumac niŋac ségiségi wamma iwawaina auma imuacnec toroqema kekecna momacnec hia auénécmidacmaŋ. Waŋu siŋgina niŋanžua séc kemma muŋguc yanda kuneŋ yanda waŋu, siŋna niŋic séc kemma muŋguc yanda komora wammacac hezac me? ¹⁶ Ic tosianéŋ nuac yomuhuc zéanžu, ni onac réwéri ménda énécmiyi, néŋ diwi qiwiliŋ ic keczuawac diwi qiwiliŋ waŋ énécmima énépésiyec. ¹⁷ Ni ichécna onaru méli énécmima ionarunec mérac zéwa méra néju iwawaigina onagiri me? ¹⁸ Waŋu Tito onacmuru kemmac niŋac zémiyi imuhucnec ninzéŋ ninzéŋ munana méŋ méliwa wagic amuma hayoc, waŋu Titonéŋ hama iwawai méŋ onagirec me? Ini niŋgic, i zéma ni nekaoc Uŋa téreyá imuhucyanec

zéma héna momacguc ménda kecanžic tanec wanžac me?

¹⁹ Ini ningic éréma deguc nini héikenžé héihazé wammanec kecžin tanec wanžac gezaŋ. Imuhuc qahac. Nini Kristoguc kecma Anutuac kiwaiguc énézéziŋ. Ala sorochécnina, imi mocžon ini naŋge énécmiwiŋ zé zéziŋ. ²⁰ Ni onac muru hamaj nalé imuaru, ini hémmaŋ zé niŋi haka imuhucya ménda wamma kecgic inicbi niŋac, ini acguc hémbiŋ zé ningic séc ménda wamma kecba némbu niŋac, bacna yandizac. Imi sac qahac onac muru tualefic zéma nimburpuc zéma qeri geric zéma méndéŋ amuma kekec zéma zébiri qébiri zéma andé lukuc ac zéma tétéc qeqe zéma kaižiliwenj wamma kecbu niŋac zénéŋna hirizac. ²¹ Onac murunec tosianéŋ haihaka ʒapi qeqeya zéma kaisero zéma nezélélén haka imuhucya wamma qerigina ménda meleŋanžu. Waŋu imuhuc wammanec kecgic, onaru hawa Anutunanéŋ memanéŋu, ic imuhucya ionac siacma ewa goro wambi niŋac bacna yandizac.

13

Goro ac tetecgia.

¹ Ni deguc hatac haréwécac onac muru hamaj. Hama énézéwa héipuc ic éréhéc me haréwécnéŋ ac kuagina igucnec nindacma hélawac zéseliwiŋ.[◊] ² Hatac éréhéc hayi nalé imuaru bec goro ac énézéyi ésécnec deguc lakec kecma goro ac walac énézéwa niŋgic, muŋguc hamaj imuaru imi becnec képésic wanžic ic ionac zéma ic tosara

[◊] **13:1:** Hén 19:15

ionac képésicgina imi ménda wai énécmimanj.
³ Kristonéŋ nuac qeriiguc ac haiyu zéanžua imuac hénia hicnjitegiru hémbij zé waŋanžu. Imuac niŋac imuhuc zézua. Kristo imi onac muru kuc mama ménda waŋanžac, néŋ ewa qeriginaiguc kuhaguc aiya meanžac. ⁴ Hélawac zéni, Kristo imi kuc mama keru ic héŋgeŋa wéndaraiguc qegic, néŋ Anutuac kuciguc yarecac kecanžac. Nini imi imuhucyanec iwac qeriaiguc bélacgéma kecanžinj, néŋ weleŋ qeénécmiwiŋ zé Anutuac kuciguc kecanžinj.

⁵ Ini ninzéŋ ninzéŋguc kecanžu me qahac imi niŋasariwiŋ zé batucgéma niŋgesi amumu. Yesu Kristonéŋ ewa qeriginaiguc kecanžac imi ménda niŋasarizu me? Ini imi ménda niŋtegicžuiiguc ini ninzéŋ ninzéŋ ic héla qahac. ⁶ Waŋu nini imi ninzéŋ ninzéŋ ic ikora qahac, hénia imi niŋtegicmu niŋac wanžua. ⁷ Anutunéŋ galeŋé énécmiyu képésic ménj ménda wammu niŋac Anutu zéwelecmima kecanžinj. Imi mia ninicgic nini ninzéŋ ninzéŋ ic héla kecanžinj tanec wambij niŋac qahac. Nini imi ninicgic ninzéŋ ninzéŋ ic ikora tanec hia wambij, néŋ ini imi haka silic solanja wamma kecmu niŋac imuhuc wamma kecanžinj. ⁸ Nini imuhucyanéŋ haka ménjac ménj ac héla imi logima wambijac séc qahac, néŋ imuacnec sac méndacma wamma kecwíŋac hezac imuac mia imuhuc zézua. ⁹ Hénia ménj imi yomuhuc; Kucnina qahac kecni kucginaguc kecanžu séc ségiségi wamma imuhuc solanjanima kecmu niŋac Anutu zéwelec wammianžinj. ¹⁰ Miŋ Kewunéŋ qac buŋa néŋec iminéŋ ménda

hézéngé énécmimaj, néjey meyac énécmimaj niŋac néjec. Imuac niŋac ni onaru hama qac buŋana imuaru héima namma ac geriwaguc ménda wanj énécmimaj zé lakec kecmanec walac goro ac oénécmizua.

Yaižézé ac tetecgia.

¹¹ Dacmuna hécná ac tetecgiawac zéwa gezagcina haima nimma niŋtohomu, ségiségi wamma kecmu. Imuhuc wamma solanjanima ewa momac wamma luaeaguc kecmu. Goi héihéi zéma luae miŋina Anutunéj iniguc kecmac. ¹² Kircne téreyaguc yaižézé ac waŋamumu.* ¹³ Ic embac téreyá momac yanda enej acguc yaižézé ac wanj énécmizu.

¹⁴ Minj Kewu Yesu Kristoac ewa hia zéma Anutuac goi héihéi zéma Uŋa téreyawac ala kekecnéjturj onac muru he énécmimac.†

* **13:12:** Kiwi tosaraiguc ac yomi kembaŋa 11 tetecgiaiguc toroqema ogic heyu kembaŋa 13 zéma 14 imi melemma 12 zéma 13 ogic hezac. † **13:14:** Kembaŋa yomi kiwi tosaraiguc ménda hezac.

**SISIPAC AC QELIA
The New Testament and Psalms in the Kube Language
of Papua New Guinea
Buk Song na Nupela Testamen long tokples Kube long
Niugini**

copyright © 2012 Global Bible Translators

Language: Mongi (Kube)

Translation by: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

0403b50f-078d-52e2-a203-056e8a430665